

OIVALLUS

2

10. Sosiaaliset taidot ovat monen tekijän tulos

Oivallustehtävä

Minkälaisia sosiaalisia taitoja tilanteet edellyttävät?

- Päiväkotiin myöhässä tullut lapsi pyrkii mukaan muiden aloittamaan leikkiin.
- Lapsi tutustuu koulussa uuteen kaveriin, josta kehittyy vähitellen läheinen ystävä.
- Joukkueoverit selvittävät keskinäisiä väärinkäsityksiään.
- Veli lohduttaa pikkusiskoa, jolla on paha mieli.
- Koululainen kokee paineita, kun kaverit pelaavat väkivaltaista peliä, joka on häneltä kielletty.

Sosiaaliset taidot

- Sosiaalseen taitavuuteen vaikuttavat niin kognitiiviset, emotionaaliset kuin toiminnanohjaukseen liittyvät valmiudet.
- Kyky lukea sosiaalista tilannetta, ymmärtää muiden viestejä ja ennakoida heidän toimintaansa edellyttää sosiaalisen tiedon prosessointia, josta käytetään nimitystä **sosiaalinen kognitio**.
- Itseluottamus ja myönteinen minäkäsitys auttavat toimimaan mielekkäästi myös suhteessa muihin.

Leikki kehittää sosiaalisia taitoja

- Leikki-ikäinen leikkii **mielikuvitus-** ja **roolileikkejä**.
- Kouluikää lähestyessä yleistyvät **sääntöleikit**.

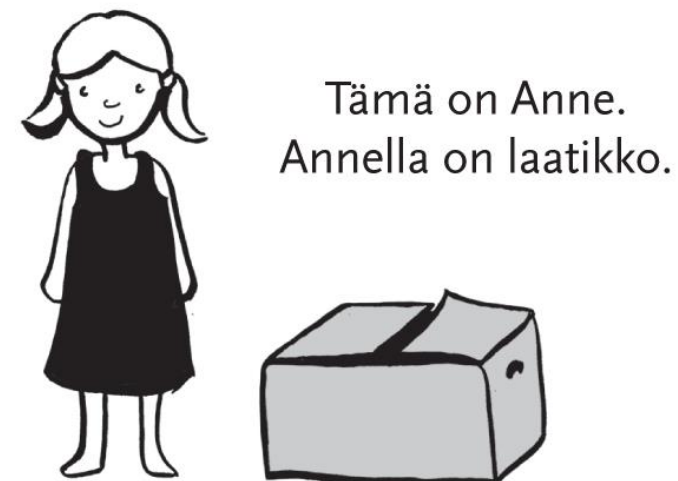
Leikkiminen ja leikit

- Tuo koululle jokin lelu tai kirja, joka on ollut sinulle tärkeä, tai ota siitä kuva.
- Miettikää, minkälaisia leikkejä olette leikkineet eri ikäisinä.
- Pohtikaa, mitä kehityksen osa-alueita kyseiset lelut tai leikit ovat kehittäneet. (Esim. motoriikkaa, kieltä ja puhetta, sosiaalisia suhteita, ympäristön tuntemusta ja tietoa maailmasta, älykkyyttä jne.)

Mielen teoria auttaa ymmärtämään muita

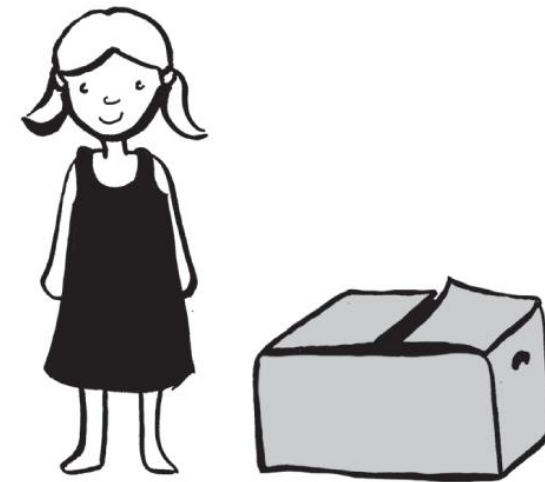
Tämä on Salli.
Sallilla on kori.

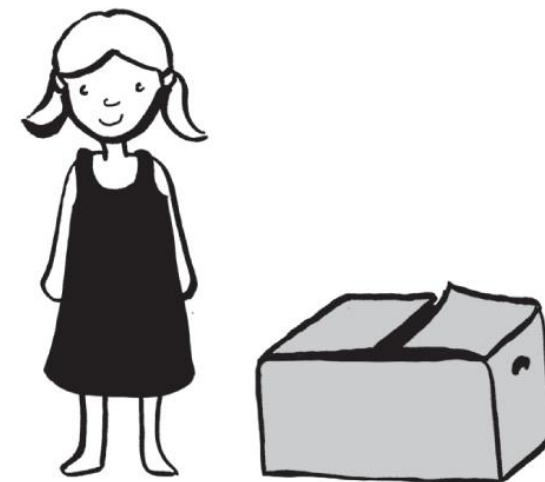
Tämä on Anne.
Annella on laatikko.

Sallilla on pallo.
Hän pistää pallon koriinsa.

Salli menee ulos kävelylle.

Anne ottaa pallon
korista ja laittaa sen
laatikkoon.

Nyt Salli tulee takaisin. Salli haluaa leikkiä
pallollaan. Mistä Salli etsii palloaan?

Mielen teoria

Minkälaisissa tilanteissa mielen teoria näkyy? Keksikää esimerkkejä!

Kotidemot

Tarkastelkaa erilaisia kotidemoja, joita voi toteuttaa kehityspsykologian opinnoissa. Toteuttaisitteko jonkin niistä?

Sosiaaliset suhteet koulu- ja nuoruusiässä

- Kaverisuhteet ovat tärkeitä sosiaalisia suhteita niin koulu- kuin nuoruusiässäkin.
- Sosiaalisissa suhteissa näkyvät **suosiojärjestelmät**.
- Suosion saavuttaminen liittyy kouluiässä joskus sukupuoleen liitettyihin jäykkiin ja rajoittaviin odotuksiin. Tyttöjen ja poikien **status** eli asema ryhmässä määrittyy erilaisten odotusten perusteella.

Sosiaaliset suhteet koulu- ja nuoruusiässä

- Nuoruusiässä suhde vanhempiin muuttuu. Nuori tarvitsee heitä, mutta pyrkii samalla itsenäistymään.
- Nuoruusiän ystävyyssuhteet ovat usein kouluiän ystävyyssuhteita syvällisempiä.

Sosiaaliset suhteet

Lukekaa Elina Hirvosen [kolumni](#) *Kukaan ei leiki mun kanssa* (HS 7.8.2013).

Mitä ajatuksia artikkeli herättää sosiaalisten suhteiden merkityksestä?

Palauta mieleen

- Miten leikkiminen tukee sosiaalisten taitojen kehittymistä?
- Millaisella tutkimuksella voidaan selvittää, onko lapselle jo kehittynyt mielen teoria?
- Millaisia ovat kouluikäisten suosiojärjestelmät?
- Miten nuoruusikäisen sosiaaliset taidot näkyvät nuorten ystävyys-suhteissa?